

Inwestycje samorządowe po zmianach w finansach JST - perspektywy

Zygmunt Frankiewicz

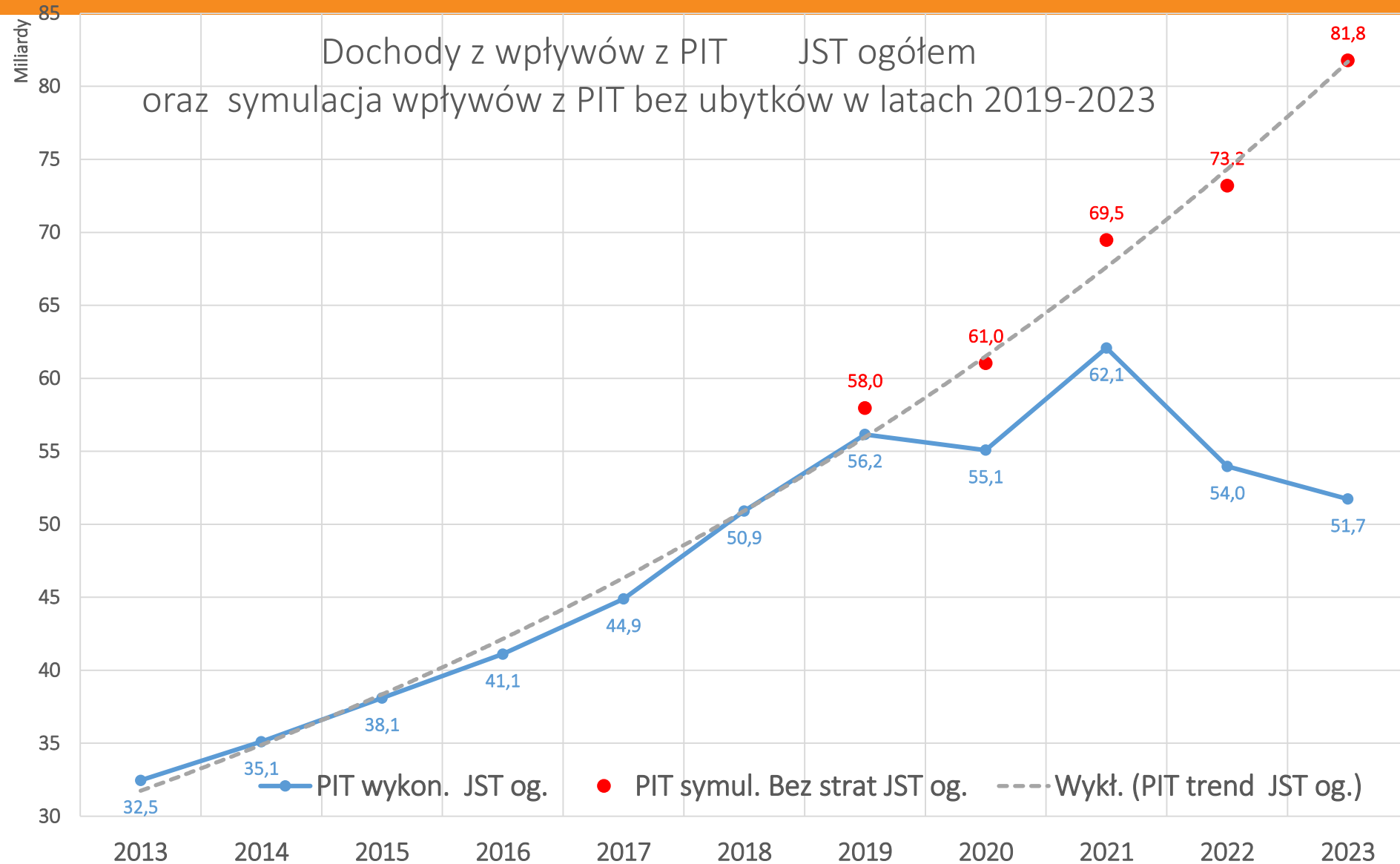
Prezes ZMP

Senator RP

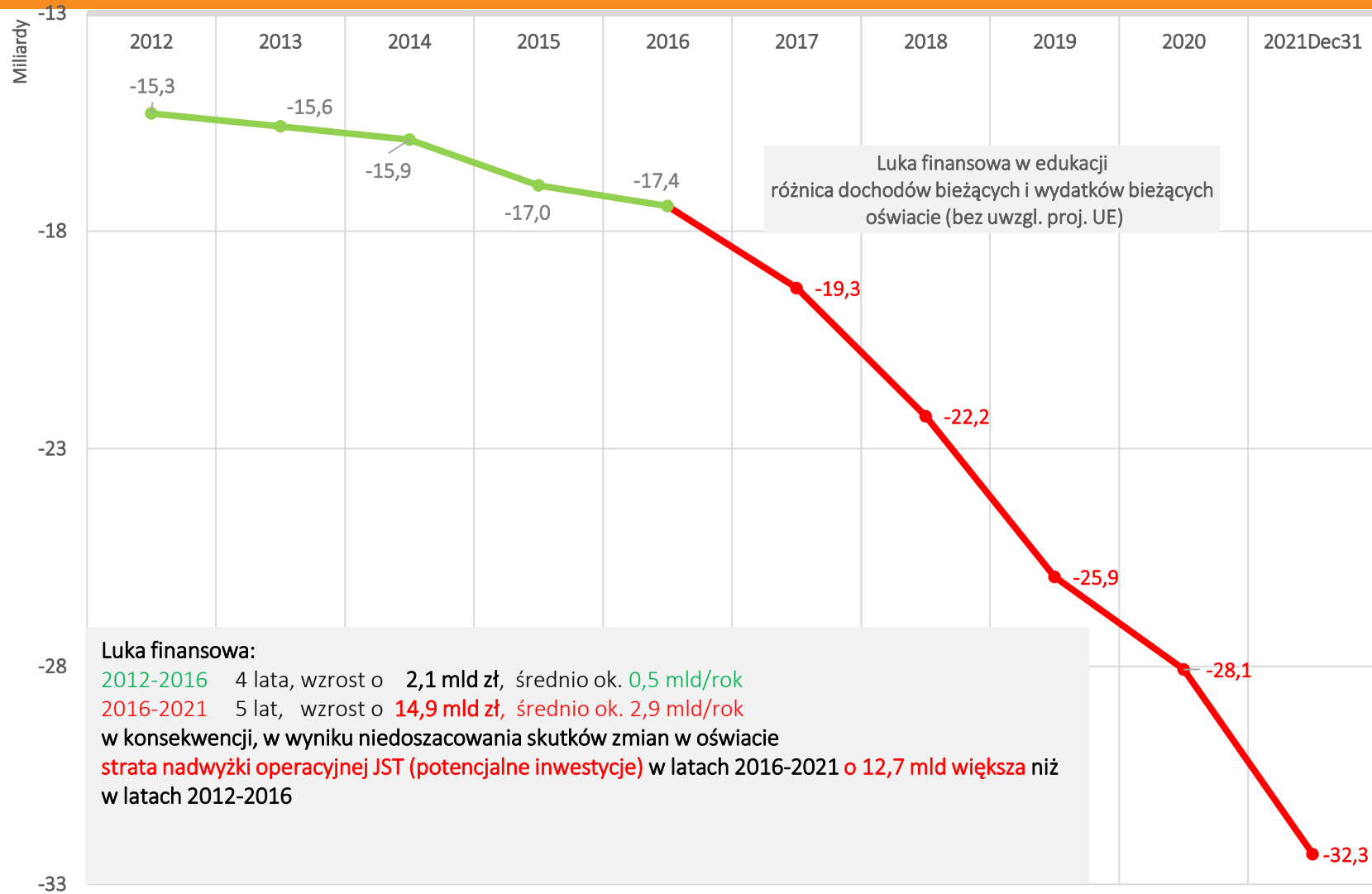
UWARUNKOWANIA

- UBYTEK PODSTAWOWYCH DOCHODÓW WŁASNYCH (głównie PIT)
- ROSNĄCE NIEDOFINANSOWANIE OŚWIATY (większe dopłaty ze środków własnych)
- DRAMATYCZNIE ROSNĄCE WYDATKI BIEŻĄCE (inflacja samorządowa wyższa niż konsumencka), WZROST KOSZTÓW OBSŁUGI DŁUGU
- WIĘKSZE UZALEŻNIENIE INIWESTYCJI OD ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH (rozdysponowywanych przez rząd wg kryteriów politycznych)
- PRZESUNIĘCIE INWESTYCJI Z MIAST NA TERENY WIEJSKIE (dyskryminacja miast)
- CORAZ BARDZIEJ ODCZUWALNY BRAK ŚRODKÓW Z UE, W TYM Z KPO.

Ubytki w PIT od 2019 roku

Luka finansowa w oświacie

Inflacja samorządowa a konsumencka

Inflacja konsumencka wg GUS:

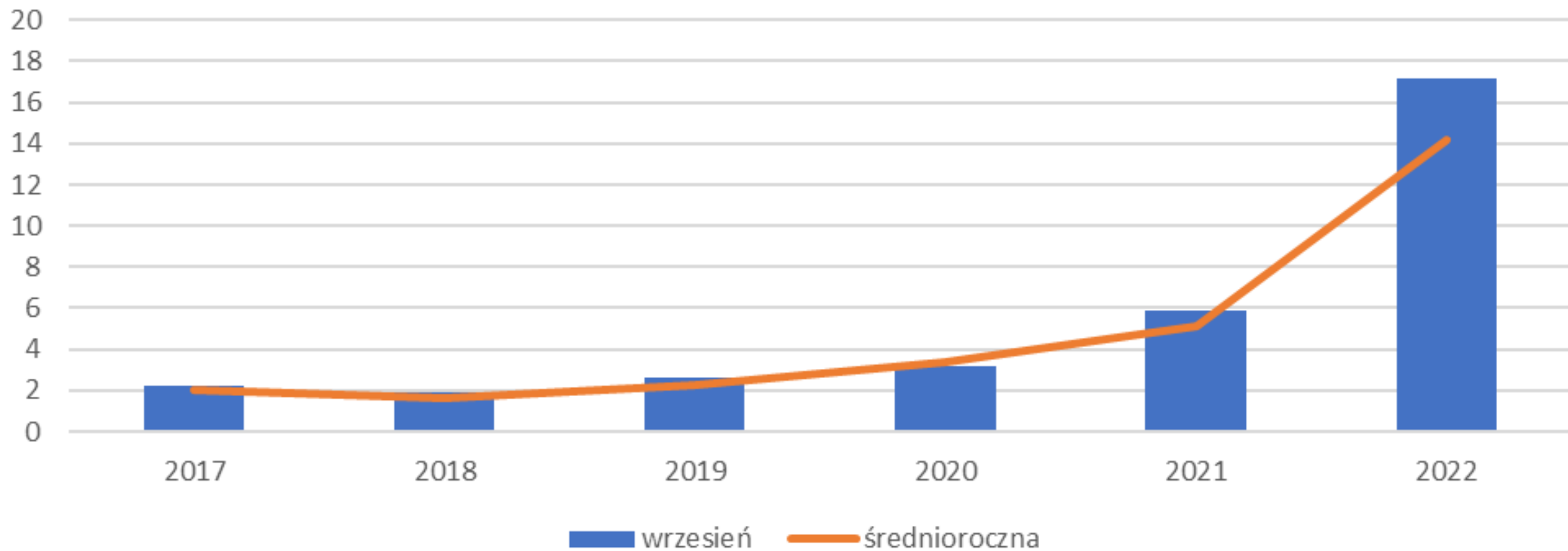
- badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym,
- badania budżetów gospodarstw domowych - przeciętne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne ⇒ system wag ⇒ tzw. koszyk towarów i usług konsumpcyjnych.

Inflacja samorządowa – znacznie wyższa:

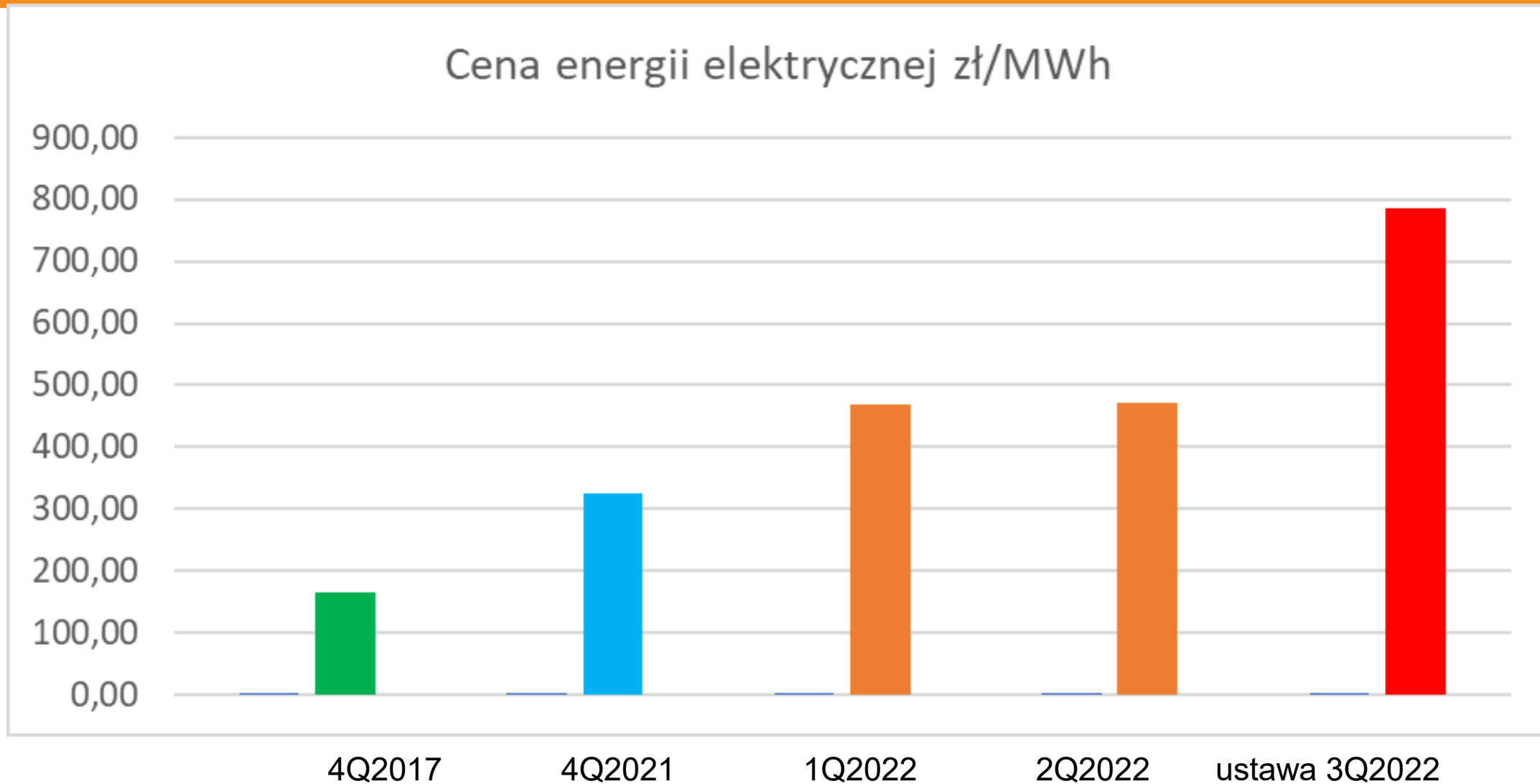
- ⇒ **dynamika cen kształtujących koszty funkcjonowania sektora komunalnego:** administracji i podmiotów świadczących lokalne usługi publiczne;
- ⇒ **dynamika wynagrodzeń i innych kosztów pracy;**
- ⇒ **dynamika cen usług kupowanych na rynku.**

Inflacja konsumencka wg GUS [%]

Inflacja konsumencka wg GUS [%]

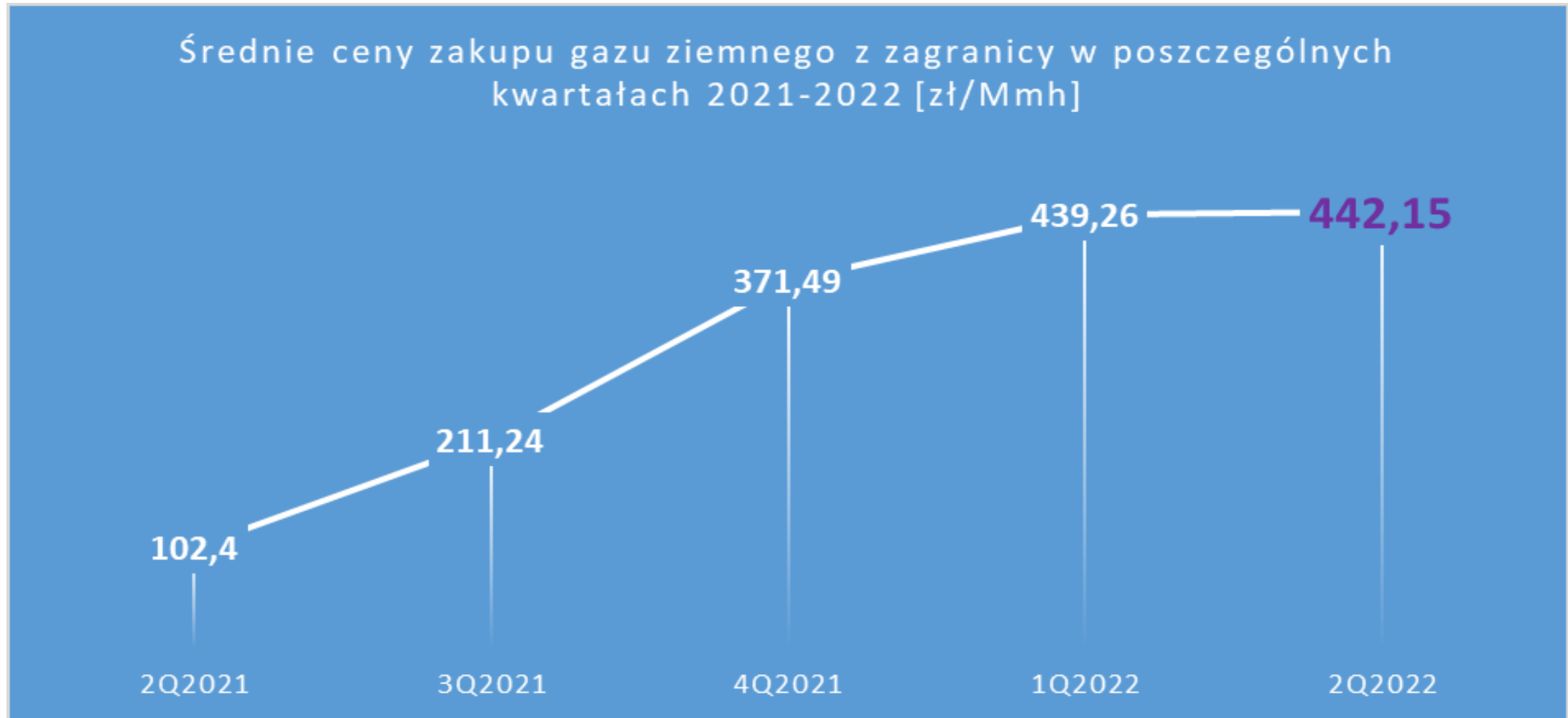

Energia elektryczna od 2017 roku:
164 ⇒ 785, to znaczy wzrost 4,8 razy

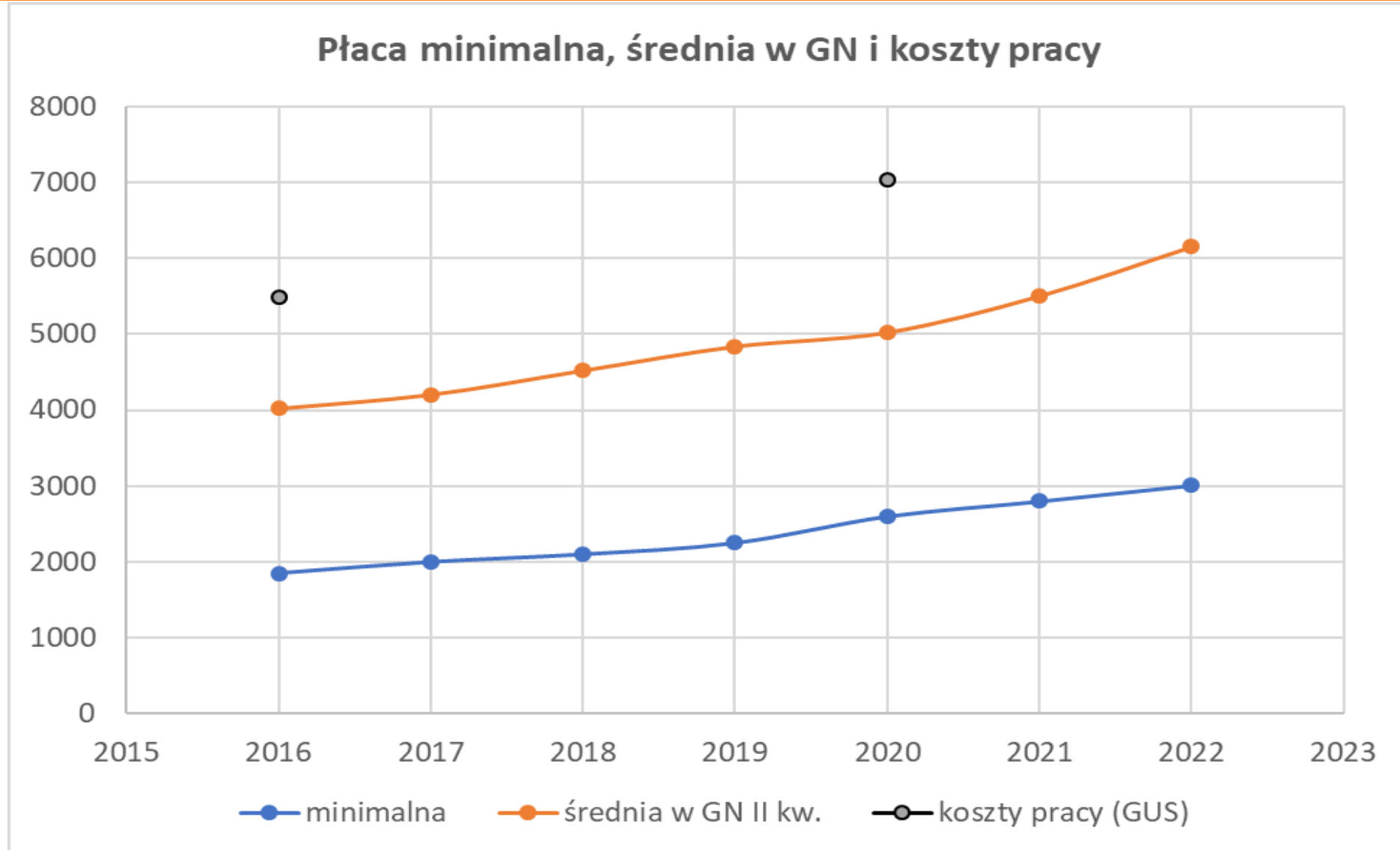
Gaz od 2 kwartału 2021:

102,40 ⇨ 442,15, to znaczy wzrost 4,3 razy !!

Obecnie (III kw. 2022) ceny wynoszą ok. 800, a rekordowa przekroczyła 1000 zł/MWh !!

Płace brutto (minimalna i średnia w GN wzrosły od 2017 r. o 50%), koszty pracy

DOTACJE RZĄDOWE - RFIS „PŁ” 1

Przyznane gminom środki - **19,312 mld zł (z 23 mld)**

z tego:

GW	10,033 mld zł	928 zł/mieszk.
GM-W	4,404 mld zł	484 zł/mieszk.
GM	2,314 mld zł	396 zł/mieszk.
MNPP	2,560 mld zł	205 zł/mieszk.

w tym:

Warszawa 149 mln zł 83 zł/mieszk.

dodatkowo powiaty ziemskie - 2,277 mld zł, tzn. 90 zł/mieszk. poza MNPP

DOTACJE RZĄDOWE - RFIS „PŁ” 2

Przyznane gminom środki – **24,589 mld zł (z 30,2 mld)**

z tego:

GW	12,780 mld zł	1185 zł/miesz.
GM-W	6,250 mld zł	690 zł/miesz.
GM	2,927 mld zł	505 zł/miesz.
MNPP	2,612 mld zł	210 zł/miesz.

w tym:

Warszawa *100 mln zł* *56 zł/miesz.*

dodatkowo powiaty ziemskie - *4,040 mld zł,* *ozn.* *158 zł/miesz. poza MNPP*

RYNEK INWESTYCYJNY JST 2020-2021 (mld zł)

Dział	GMINY		MIASTA NA PR.POW.		POWIATY		WOJEWÓDZTWA		RAZEM JST	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Transport	7,49	7,58	7,24	7,31	3,38	3,25	3,87	4,10	21,98	22,24
Gosp.kom. i ochr.środ.	4,01	4,33	1,44	1,58					5,45	5,91
Rozwój obsz.wiejskich	1,72	1,88					0,16	0,21	1,88	2,09
Edukacja	1,95	2,18	1,42	1,23	0,32	0,42			3,69	3,83
Kultura	1,17	1,14	0,80	0,75			0,38	0,36	2,35	2,25
Kultura fizyczna	1,18	1,35	1,17	1,12					2,35	2,47
Zdrowie					0,52	0,55	1,66	1,69	2,18	2,24
Mieszkalnictwo	1,44	2,29	1,20	1,70					2,64	3,99
Inne	2,29	2,50	1,96	1,96	1,07	1,21	0,93	1,35	6,25	7,02
RAZEM	21,25	23,25	15,23	15,65	5,29	5,43	7,00	7,71	48,77	52,04

WNIOSKI Z RAPORTU BGK (listopad 2022) (1)

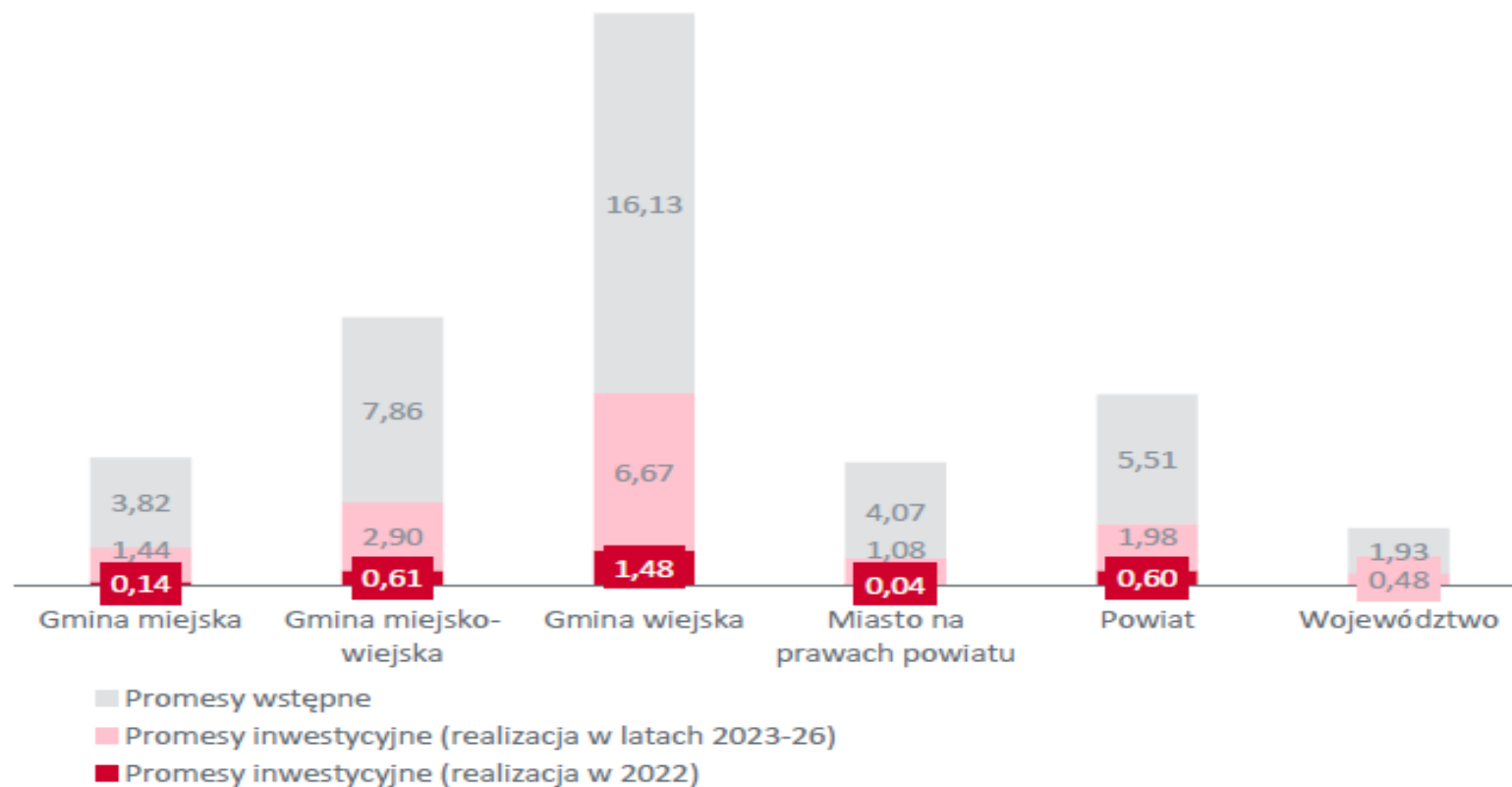
⇒ **Zrównoważony rozwój na tle wyzwań inwestycyjnych i sytuacji finansowej polskich samorządów**

Departament Badań i Analiz BKG, listopad 2022r.

- **Gminy i miasta inwestują w drogi, sektor wodno-kanalizacyjny, turystykę, sport i kulturę (57%), a województwa i powiaty w drogi i ochronę zdrowia (68%)**
- **Spółki komunalne są silnie zaangażowane w realizację inwestycji w miastach na prawach powiatu (dlatego dane z powyższej tabeli, dotyczące tylko wydatków z budżetów miast są niepełne)**
- **Inwestycje samorządów były w 2021 roku finansowane głównie z bieżącej nadwyżki lub realizowane przez spółki komunalne z ich zysków**
- **Samorządy spodziewają się, że w 2022 roku w strukturze źródeł finansowania inwestycji mocno wzrośnie znaczenie uznaniowych dotacji z budżetu państwa**
- **Widoczne są różnice w zmianie struktury finansowania inwestycji w poszczególnych obszarach w 2022 roku (slajd 15)**

WNIOSKI Z RAPORTU BGK (listopad 2022) (2)

Rys. 10. Wartość promes wstępnych oraz obowiązujących po rozstrzygnięciu czterech edycji Programu Inwestycji Strategicznych [mld PLN]

Dane o realizacji Programu Inwestycji Strategicznych na dzień 30 września 2022 roku. Pominięto środki przyznane związkom JST.

WNIOSKI Z RAPORTU BGK (listopad 2022) (3)

Tab. 5. Przewidywana zmiana struktury finansowania inwestycji samorządów w roku 2022 w poszczególnych obszarach

	Bieżąca nadwyżka lub zysk spółki komunalnej	Dotacja z budżetu państwa	Środki europejskie	Kredyt	Emisja obligacji	Inne źródło
Drogowe	-5,1	8,2	-4,0	-1,8	0,3	2,5
Wodno-kanalizacyjne	-3,2	21,4	-6,4	-12,6	0,9	0,1
Mieszkalnictwo	-10,0	2,9	4,3	2,1	1,0	-0,2
Transport zbiorowy	-3,0	-0,9	-3,8	2,4	3,2	2,1
Edukacja	-7,6	8,1	-2,0	-4,2	3,1	2,6
Ochrona zdrowia	-4,8	4,6	2,9	0,4	0,1	-3,2
Turystyka, sport, kultura	-10,3	11,6	0,0	0,5	-4,4	2,7
Gospodarka odpadami	-20,0	3,9	8,0	12,4	0,4	-4,7
Ciepłownictwo	-17,1	14,2	-4,4	2,7	0,7	3,9
OZE i energooszczędność	-9,9	8,0	-2,9	0,2	1,1	3,5
Digitalizacja	-2,2	-0,1	0,0	-3,4	0,1	5,5
Inne	4,9	-1,7	-12,9	1,7	3,4	4,7

W tabeli wyróżniono zmiany przekraczające 5 punktów procentowych.